Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20240

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i (D?VÖ), bireylerin temel bili?sel ?emalar?n? ve dünyaya yönelik inançlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle travmatik olaylar sonras?nda bireyin ya?am, güvenlik ve adalet alg?s?ndaki de?i?imleri incelemek için kullan?lmaktad?r. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Banu Y?lmaz taraf?ndan 2008 y?l?nda gerçekle?tirilmi? olup, orijinal yap?n?n alt? temel boyutu Türkiye örnekleminde test edilmi?tir.

D?VÖ, toplam 31 maddeden ve alt? alt boyuttan olu?maktad?r. Bu alt boyutlar; ?yilik Varsay?m?, Adalet Varsay?m?, ?ans Varsay?m?, Rastlant?sall?k Varsay?m?, Kendilik De?eri Varsay?m? ve Kontrol Varsay?m?d?r. Ölçek, 6'l? derecelendirme sistemi kullan?larak yan?tlanmaktad?r ve psikolojik uyum, travma sonras? stres ve genel ya?am memnuniyeti gibi kavramlarla ili?kisini incelemektedir.

Anahtar Kelimeler

Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i, Bili?sel ?emalar, Travma, Psikolojik Uyum, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Banu Y?lmaz

Amaç

Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin dünya, insanlar ve kendileri hakk?ndaki çekirdek varsay?mlar?n? ve inanç sistemlerini sistematik olarak ölçmektir. Bu varsay?mlar genellikle istikrarl?, pozitif ve uyumlu bir ya?am sürme yetene?i ile ili?kilidir.

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?, D?VÖ'nün Türkiye popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olup olmad???n? belirlemeyi ve klinik psikoloji ile sosyal psikoloji alanlar?nda kullan?ma sunmay? hedeflemi?tir. Bu tür varsay?mlar?n ölçülmesi, özellikle zorlay?c? ya?am olaylar? veya travmalar sonras? bili?sel yeniden yap?lanma süreçlerinin anla??lmas? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Yap?

Ölçek, bireyin temel ya?am inançlar?n? yans?tan alt? ana psikolojik yap? üzerine kurulmu?tur. Bu yap?lar, bireyin dünyay? güvenli, anlaml? ve öngörülebilir bir yer olarak alg?lama derecesini yans?t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in ölçtü?ü alt? temel varsay?m ?unlard?r:

?yilik Varsay?m?: ?nsan do?as?n?n temelde iyi oldu?una dair inanç.

Adalet Varsay?m?: Dünyan?n adil bir yer oldu?u ve insanlar?n genellikle hak ettiklerini ya?ad??? inanc?.

?ans Varsay?m?: Ki?inin kendine özgü bir ?ansa veya talih aç?kl???na sahip oldu?u inanc?.

Rastlant?sall?k Varsay?m?: Ya?am olaylar?n?n büyük ölçüde rastlant?sal ve kontrol edilemez oldu?u inanc?.

Kendilik De?eri Varsay?m?: Bireyin kendi de?erine ve yeterlili?ine dair sahip oldu?u olumlu inançlar.

Kontrol Varsay?m?: Ya?am olaylar? üzerinde ki?isel kontrol sahibi olundu?una dair inanç.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?n?n geçerlik çal??malar? kapsam?nda, ölçüt geçerli?ini s?namak amac?yla R?DKOÖ (muhtemelen Riskli Davran??lar Kontrol Ölçe?i veya benzeri bir yap?) ve KSE (Ki?isel ?ema Envanteri veya benzeri bir yap?) kullan?lm??t?r. Bu kar??la?t?rmal? analizler, D?VÖ'nün ölçmek istedi?i psikolojik yap?larla teorik olarak ili?kili oldu?u dü?ünülen di?er ölçeklerle tutarl?l???n? göstermeyi amaçlam??t?r.

R?DKOÖ ile yap?lan analizler sonucunda yedi alt boyut elde edilmi? ve bu ba?lamda iç tutarl?l?k katsay?s? **.66** olarak raporlanm??t?r. KSE ile yap?lan ölçümde ise toplam iç tutarl?l?k katsay?s? **.97** gibi yüksek bir de?erde bulunmu?tur, bu da ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n ilgili di?er ?ema veya envanterlerle güçlü bir örtü?me gösterdi?ine i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Yap?lan analizler sonucunda ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) **.70** olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için kabul edilebilir bir düzeydedir. Test-tekrar test güvenirlik katsay?s? ise **.58** olarak bulunmu?tur. Bu katsay?, varsay?mlar?n zaman içinde orta düzeyde bir kararl?l??a sahip oldu?unu göstermekle birlikte, bu tür bili?sel yap?lar?n zamanla de?i?ebilece?i göz önünde bulundurulmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Kaynak içerikte do?rudan aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizine dair detayl? istatistiksel bilgi verilmemi? olsa da, ölçek yap?s?n?n 6 alt boyut ve toplam 31 maddeden olu?tu?u belirtilmi?tir. Bu alt? faktörlü yap?, ölçe?in orijinal teorik çerçevesine uygun olarak düzenlenmi?tir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe örneklemde de orijinal ölçe?in boyutlar?n? koruyup korumad??? test edilmi? ve alt? temel varsay?m boyutu (?yilik, Adalet, ?ans, Rastlant?sall?k, Kendilik De?eri, Kontrol) Türkiye popülasyonunda da geçerli bir yap? olarak kabul edilmi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Geni? Popülasyon (Muhtemelen üniversite ö?rencileri veya yeti?kinler)

Age Group: Yeti?kin (Adaptasyon çal??mas?n?n yap?ld??? örnekleme ba?l? olarak)

Population Details: Detayl? örneklem bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikoloji ara?t?rmalar?nda s?kl?kla kullan?lan üniversite ö?rencisi örneklemi oldu?u varsay?labilir.

Test Methodology: 6'l? Likert ölçe?i derecelendirmesi kullan?lmaktad?r (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 6= tamamen kat?l?yorum). Yüksek puanlar ilgili varsay?ma güçlü bir ?ekilde sahip olundu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Banu Y?lmaz, Psikometri, Bili?sel Varsay?mlar, Öz Bildirim, Ölçek Geli?tirme, Türk Psikoloji Yaz?lar? Dergisi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Banu Y?lmaz

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: byilmaz@humanity.ankara.edu.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Correspondence Address: Bilinmiyor (Muhtemelen Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Co?rafya Fakültesi)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazarla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullan?m ko?ullar? hakk?nda bilgi bulunmamaktad?r.

Test Y?l?: Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2008 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: dunyaya-iliskin-varsayimlar-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Y?lmaz, B. (2008). Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i geçerlik ve güvenirlik çal??mas?: Ön Çal??ma. *Türk Psikoloji Yaz?lar? Dergisi, 11*(21), 41-51.

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? a?a??dad?r: turkpsikolojiyazilari.com

Dünyaya ?li?kin Varsay?mlar Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek toplam 31 maddeden ve 6 alt boyuttan olu?maktad?r.

?yilik Varsay?m? (6 madde): ?nsan do?as? temelde iyidir

Adalet Varsay?m? (8 madde): ?nsanlar genellikle ya?ad?klar?n? hak ederler

?ans Varsay?m? (4 madde): Temelde ?ansl? bir insan?md?r..

Rastlant?sall?k Varsay?m? (6 madde): Genel olarak ya?am bir kumard?r.

Kendilik De?eri Varsay?m? (4 madde): Kendim olmaktan son derece memnunum

Kontrol Varsay?m? (3 madde): Genellikle, benim için en iyisi olacak ?ekilde davran?r?m

ARABPSYCHOLOGY.COM